

Landsbyggs Nytt

Nr 1 – 2016 Årgång 15

Länsstyrelsen Gävleborg och Länsstyrelsen Dalarna

Foto: Berit Löfgren

UR INNEHÅLLET:

JORDBRUKARSTÖD:

- Vad ska du tänka på inför SAM-ansökan 2016?
- Öppet hus och informationsträffar i länen

LANDSBYGDSUTVECKLING:

- Ölproduktion av egna råvaror på Isala ölgård
- Dulle levererar god mat till skolorna

NYA PÅ JOBBET:

- Våra nya landshövdingar presenterar sig

Mjölkkris och handlingsplaner

Under året som gått har det verkligen blivit tydligt att vi lever i en global värld, där politik, konjunkturer och produktionsutveckling runt om i världen får en direkt påverkan på den egna gårdens ekonomiska förutsättningar. Mjölkkris har varit ett ord som ständigt figurerat i media. Självklart finns det i huvudsak negativa aspekter kopplade till denna kris, men vi ser också att det faktiskt har lyft intresset och engagemanget för den svenska produktionen. Handeln har tagit fram idéerna om mjölkkrönor, det kommer nya märkningar för att lyfta fram den svenska mjölken och mejeriprodukterna med mera. Mjölken och då inte minst den gemensamma handlingsplanen för mjölken var också på tapeten på den djurskyddskonferens som arrangerades av Jordbruksverket i januari. Jordbruksverkets generaldirektör lyfte fram kon-

kurrenskraft som en förutsättning för djurskydd, men också djurskydd som en förutsättning för konkurrenskraft. Även bland övriga talare, och inte minst i den paneldebatt där ett antal branschföreträdare medverkade, fanns en stor enighet kring åsikten om att den goda svenska standarden på djurskyddsområdet (bland annat) är något som vi måste bevara och utveckla – och inte minst kommunicera – den är en del av det som är ett säljargument på marknaden för det svenska. Både i Gävleborgs och Dalarnas län är mjölkproduktionen en viktig stomme i det regionala lantbruket och för sysselsättningen på landsbygden. Som framgår av artikeln nedan så har vi också en unik situation i att vi har flera mejerier av storlek inom ett så pass begränsat geografiskt område. Utvecklingen i sektorn är därför ett område som vi på länsstyrelserna

följer noga och som också får återverknings på hur vi till exempel prioriterar när vi beviljar företagsstöd. LRF mjölks omvärldsanalyser tyder på att mjölken är en framtidsbransch, det inger hopp, men hjälper naturligtvis inte de företag som idag har det besvärligt. På den nationella arenan upplever vi ändå att det finns en stor energi och beslutsamhet kopplad till arbetet med handlingsplan mjölk, som samlat så många aktörer och där man konkret arbetat med ingången att varje identifierad åtgärd har en utpekad ansvarig som arbetar med denna. Det ska bli verkstad, inte bara ”fina ord”. Från länsstyrelsernas sida upplever vi tydligt en känsla av att vår svenska mjölkproduktion är något som engagerar och berör runt om i samhället – vi är stolta över den fina produkt och produktion som ni lantbrukare ger oss och bedriver!

Jenny Larsson, jenny.larsson@lansstyrelsen.se
010-225 14 57

Våra tre mejerier

I både Dalarna och Gävleborg råder det en unik situation vad det gäller mejerier att leverera mjölk till.

Traditionellt var alla mjölkbönder uppdelade mellan olika mejeriföreningar beroende på var gården låg och det var tydliga gränser mellan föreningarna. Bodde du på ena sidan levererade du till en förening medan grannen i socknen bredvid levererade till en annan. Nu är situationen en annan och det har blivit möjligt för mjölkproducenter i våra två län att leverera mjölk till upp till tre olika mejerier - men det går inte alltid att välja!

Arlas ordinarie upptagningsområde är Dalarna och Hälsingland, men numera

Foto: Linda Elversig

hämtar de även på en gård i Gästrikland. Därmed är de det enda mejeriet som hämtar mjölk inom hela vårt område och oavsett gårdarnas storlek eller läge. Om nya leverantörer utanför Dalarna och Hälsingland hör av sig så utreder de möjligheten att hämta även hos dem.

Grådö har sitt mejeri i Hedemora i Dalarnas län men det ägs numera av Falköpings mejeri. De hämtar mjölk på totalt 46 gårdar i mejeriets omnejd. Arton av gårdarna ligger i södra Dalarna, upp till Borlänge. Inga gårdar i Gävleborgs

län levererar till Grådö. För närvarande tar föreningen inte emot nya leverantörer.

Gefleortens har också ett mejeri i vårt område. De säljer mjölk från Gästrikland, norra Uppland och Dalarna. De är det enda mejeriet som har förpackningar där 100% av mjölken är från Dalarna. De som levererar dalamjölken är större gårdar i mellersta Dalarna. För närvarande tar de bara emot nya leverantörer från deras ursprungliga upptagningsområde, det vill säga Gästrikland och norra Uppland. Totalt har mejeriet 78 leverantörer.

Mejeri	Leverantörer	
	Dalarna	Gävleborg
Arla	59	114
Grådö	18	0
Gefleortens	11	26

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Länsstyrelsen
Gävleborg

Redaktion: Ann Marie Fagerberg, Berit Löfgren, Sten-Rune Lundin, Jenny Larsson, Märta Ohlsson, Kristin Larsson
Ansvarig utgivare: Mats Hindström
Layout: DietmarDesign, Gävle
Tryck: Danagårds LiTHO AB. Upplaga: 5 500 ex.
Adressändringar och prenumerationer:
Kontakta Gisela Kayal 010-225 02 48, gisela.kayal@lansstyrelsen.se

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Greppa näringen – Kostnadsfri rådgivning som är bra både för ekonomin och miljön

Martin och Erik med kalvarna. Foto: Martin Henriksson

Martin och Erik vid plastkorv med krossad spannmål. Foto: Martin Henriksson

Greppa näringen har funnits i Dalarnas och Gävleborgs län sedan 2010. Vad har lantbrukare som hunnit med ett antal rådgivningsbesök för synpunkter på Grepparådgivningen? För att ta reda på detta har Landsbygdsnytt besökt bröderna Erik och Martin Bengtsson på Sundborns lantbruk. Erik och Martin tyckte att fler borde ta vara på tillfället att få bra och kostnadsfri rådgivning inom Greppa näringen.

Rådgivning inom Greppa näringen

Första rådgivningsbesöket inom Greppa näringen på Sundborns gård var ett startbesök 2012. Därefter har det utförts flera rådgivningar på gården som: energirådgivning, kontroll av foderstater för mjölkkor, betesstrategi, och en rådgivning om grovfoderodling. Rådgivningen har utförts av fyra olika rådgivningsföretag och Erik och Martin tycker att de har haft nytta av alla rådgivningar och de uppskattade när rådgivarna ställde raka frågor som: varför gör ni inte så? eller varför odlar ni inte mer oljeväxter? Då blev de tvingade att tänka igenom frågeställningarna ordentligt och fick nya infallsvinklar. Energikartläggningen innebar att de fick klart för sig var det finns möjlighet att göra besparingar. Exempel på åtgärder är varvtalsreglering av vakuumpump till mjölkkningsanläggningen, val av belysningsarmatur och kurs i sparsam körning för gårdens personal.

En annan fördel med Greppa är att man har möjlighet att få växtnäringsbalanser kostnadsfritt och energikartläggningar till reducerat pris som KRAV-anslutna jordbrukare är tvungna att ta fram. Martin tipsade även om att man på Greppas hemsida kan gå in och själv göra en växtnäringsbalans för sin gård.

Erik och Martin har även deltagit i flera av de kurser som bedrivits i Greppa

näringens regi. Det gäller bland annat kurser om energirådgivning och olika kurser om markavvattning.

Gårdens drift

Sundborns lantbruk drivs sedan 2007 av bröderna Erik och Martin Bengtsson. Sedan 2009 är gården certifierad enligt KRAVs regler för ekologisk produktion. Några år efter omställningen till ekologiskt upplevdes det som att det blivit ”mer fart på jorden”. På gården bedrivs mjölkproduktion med ca 110 mjölkkor och växtodlingen består huvudsakligen av vallodling. Förra året odlades det även 40 ha spannmål, drygt 16 ha rybs, 12 ha åkerböna samt några hektar matpotatis. Åkerböna skördades innan böna var färdiga att tröska. Grönmassan ensilerades och har med mycket gott resultat används till att utfodra mjölkorna. Den ”egna spannmålen” lagras och krossensileras i plastkorv och har liksom åkerbönan fungerat mycket bra under säsongens utfodring. Tistel kan vara problem på ekologiska gårdar. Genom att klippa tistel i större dungar och med jordbearbetningsåtgärder som att vårplöja, tillämpa fördröjt vårbruk och att harva tidigt upplevdes tisteln inte som något större problem.

Martin Henriksson
martin.henriksson@lansstyrelsen.se
010-225 02 44

FAKTA:

Individuell rådgivning på gårdsnivå är kärnan i Greppa Näringen. Varje gård är unik och behovet av rådgivning varierar stort. Därför skräddarsys rådgivningen genom att lantbrukaren och rådgivaren gör upp en gemensam plan för de kommande åren. Rådgivningen genomförs efter olika moduler som tagits fram inom Greppa näringen. Här anges vad de olika rådgivningarna ska bestå av och det finns mycket kunskapsunderlag för rådgivarna som genomför rådgivning. Det finns även rådgivningsexperten för de olika modulerna som rådgivarna kan vända sin till.

Vill du veta mer om Greppa näringen, gå då in på Greppas hemsida www.greppa.nu

Du anmäler dig till Greppa Näringen genom att kontakta länsstyrelsen **Gävleborgs län** Karin Ellgardt Fredlund 010-225 14 24 och **Dalarnas län** Martin Henriksson eller någon av rådgivningsorganisationerna som medverkar. Arbetet med att upphandla Greppa Näringen är ännu ej klart så vi vet ännu inte vilka företag som kommer att medverka. Förhoppningen är att rådgivningsarbetet ska komma igång under vårvintern.

Från odling av humle och korn till öl på Isala Gård

I Isala utanför Svärdsjö har Henrik Lindgren och Oskar Sohlgren startat upp en ekologisk humle- och kornodling som är grunden för deras satsning att producera öl från gården.

Humlekotte. Foto: Kristina Homman

Henrik och Oskar har båda kommit till Svärdsjö efter att ha arbetat och bott i Stockholm. Henrik kommer ursprungligen från Isala medan Oskar har kopplingar till Svärdsjö genom sin sambo. Orsaken till flytten var att de tröttnat på storsstadslivet och såg landsbygdens möjligheter. Just nu jobbar Henrik som konstnär och med sitt lantbruk i Isala där korn- och humleodlingen finns. Oskar jobbar på ett gruppboende i Falun men på sikt har Henrik och Oskar som mål att enbart arbeta med sin egen ölproduktion. Målet är dock inte att bli storskaliga utan att ha en småskalig produktion med lokala ekologiska råvaror som ger ett öl med smaker från Svärdsjöbygden.

Humlen

När Henrik och Oskar träffades 2012 i Svärdsjö förstod de snart att de hade ett gemensamt intresse för bryggning av öl där humlen och kornet odlats lokalt. För att uppnå det målet så ska humlesorterna som används vid ölframställningen ha anknytning till bygden. Under sommaren 2013 gjorde Henrik och Oskar därför kartläggning av humleplantor runt Svärdsjö. Genom människor i bygden som tipsade om gårdar och fåbodar där gamla humleplantor finns så hittade Henrik och Oskar ca 40 platser där de skördade humlekottar. Provbryggning har nu gjorts på samtliga fynd av humlekottar och utifrån resultatet har en provodling av intressanta sorter planterats. Ytterligare en viktig anledning till att

lokala humlesorter används är att de klarar klimatet bra i Svärdsjö och har kottar som mognar tidigt vilket krävs här i Dalarna då odlingssäsongen är ganska kort. Just nu odlas en mindre yta med korn och humle men Isala gård har tillgång på 10 ha jord så odlingen går att öka. Målet är att Isala ölgård ska ha 400 humleplantor inom ett par år.

Humlesort som ingår i provodlingen av lämpliga lokala sorter till Isala gårds öl. Foto: Henrik Lindgren

Eget korn till mältning

Maltkornet som odlas på Isala gård är sorterna Tipple och Rosalina. Tipple är en välbeprövad kornsort till malt men den har en något sen mognad vilket kan vara till nackdel här där odlingssäsongen är kort medan däremot Rosalina är en sort som mognar tidigt. Henrik och Oskar planerar också för att odla några äldre kornsorter som inte längre odlas i stor skala för att se om ölen kan få nya spännande smaker

Henrik och Oskar har sedan 2014 ett rum i Svärdsjö kvarn som de ställt i ordning för torkning och mältning. Processen startar med att kornet skördas och torkas på hösten. Torkning och mältning är uråldrig process och görs hantverksmässigt på Isala ölgård men med hjälp av modern teknik som reglering av värme och luftflöden.

Henrik Lindgren och Oskar Sohlgren, Isala ölgård. Foto: Per Eriksson

På våren startar mältningen genom att det torkade kornet väcks. Väckningen görs genom att ömsom blötlägga och lufta kornet under 2–3 dygn. Efter att kornet väckts så ska det gro i 15–20 °C under omrörning. Efter ca 7 dagar då groddens längd är $\frac{3}{4}$ av kärnans längd avbryts groningen. Detta görs genom att varm luft blåses genom kornet vilket gör att grodden dör. Efter ytterligare torkning så tas groddar och rötter bort, sedan återstår 6 veckors mogning och en skonsam krossning innan bryggning. Mältningen görs för att bryta ner stärkelsen i kornet till socker som ger näring till jästsvamparna som sköter jäsningen av ölet. Kornet ger nu en basmalt som är ljus eller mörk. Kornet kan också rostas och ger då en specialmalt som tillsätts i mindre mängd vid bryggningen.

Bryggningen tar vid

För bryggningen hyr Henrik och Oskar en lokal i Svärdsjö som fungerar bra för bryggning i mindre skala. Henrik och Oskar startar bryggningen av öl med att det krossade kornet blandas med vatten och värms upp för att få ut sockerarterna, det ger en vört. Vörten kokas sedan i en timme tillsammans med humle. Humlen som läggs i början av kokningen bidrar med beskan i ölen medan humlen som läggs i senare främst bidrar med smak och arom. Vörten kyls sedan ner och jäst tillförs för att starta jäsningen. Efter tre veckors jäsning i tank tillsätts en mindre mängd socker och ölen tappas på flaskor där sockret och den kvarvarande jästen bildar kolsyra. Efter några veckor i flaskan är ölet färdigt för att dricka. Tiden för de olika momenten och lagringen kan variera beroende på vilken smak på ölen som Henrik och Oskar vill framställa. Mer humle kan tillsättas under bryggningen för att förändra och förstärka smak och arom. Kommunalt vatten används vid bryggningen och det är Henrik och Oskar nöjda med då vattnet håller hög kvalitet och ger ölet den rätta karaktären utifrån de råvaror som används.

Framtidsplaner för Isala ölgård

Bryggningen görs ännu i mycket liten skala men Henrik och Oskar planerar för att tillverkningsen ska öka under 2016 och att försäljning av den första ölen ska komma igång.

Mältningen görs i Svärdsjö Kvarn. Foto: Oskar Sohlgren

Henrik jobbar med bryggning. Foto: Oskar Sohlgren

Det är viktigt för Henrik och Oskar att odlingen av humle och korn samt ölbryggning och försäljning knyts ihop med platsen Isala gård. Henrik och Oskar planerar därför för olika aktiviteter på gården så som till exempel plockning av humlekottar och ölprovningsar.

För att sälja öl från gården så krävs att det är lättöl eller folköl som serveras. Starköl kan endast säljas genom systembolaget eller restauranger med rättigheter att servera alkohol. Vilken väg Isala ölgård ska gå har inte Henrik och Oskar beslutat ännu, antagligen är flera försäljningsvägar aktuella.

Intresset för lokal öl är stort och Henrik och Oskar tror inte det blir svårt att nå ut med sitt öl. De är aktiva på sociala medier och har en väl fungerande hem- och facebookside där de har många följare som väntar på att den första ölen ska bli klar för provsmakning.

Läs mer om Isala ölgård på www.isala.se

Kristina Homman
kristina.homman@lansstyrelsen.se
010-225 02 45

Vem tycker du ska bli årets ängsbrukare i Dalarna och få silverlien 2016!

Slätterängarna hör till de mest artrika och arttäta markerna vi har.

Ängarna har ett stort biologiskt värde och är en viktig del av vårt kulturarv. De är helt beroende av årlig skötsel. För att uppmärksamma detta viktiga arbete och sporra till fortsatta insatser delar Länsstyrelsen ut silverlien till Årets ängsbrukare i Dalarna.

Enskilda personer och föreningar som sköter en eller flera slätterängar med höga biologiska och kulturhistoriska värden i Dalarna kan nomineras.

Nomineringen ska innehålla:

- Den/de nominerades namn
- Vilken äng din kandidat sköter
- Motivering till varför din kandidat förtjänar priset
- Ditt eget namn, adress och telefonnummer

Vinnaren utses av en jury med representanter från Länsstyrelsen, Naturskyddsföreningen, Dalarnas fornminnes- och hembygdsförbund och LRF.

Senast den 10 april behöver vi ha ditt förslag till pristagare

Adress: Länsstyrelsen Dalarna, Märta Ohlsson, 791 84 Falun.

E-post: marta.ohlsson@lansstyrelsen.se

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden

God mat i skolorna

Sven Ulrich Ohlsson heter lantbrukaren som har tagit steget från deltidslantbruk till heltid. Dulle som de flesta känner honom som är den femte generationen på gården Norrbacken. Lantbruket har hela tiden haft någon form av djurproduktion utom på farfars, åkeriägarens tid. Dulles föräldrar hade mjölkkor och sedan 1991 har det varit dikor och nötkött på gården.

Halmen till boxarna körs ut.

Sven Ulrich Ohlsson, vågar sticka ut.

Egen kylbil, ett måste för en obruten kylkedja.

Portarna kostade en del men de mycket praktiska.

Totalt brukas 130 ha åker med arrenden. Det finns tillgång till 40 ha betesmark och därutöver 110 ha egen skog. Växtföljden har hittills varit en traditionell, korn med insädd och vanligtvis fyra vallår som kan behöva ett mindre tillskott av mineralgödsel. Dulle funderar nu på fler kvävefixerande grödor för att öka självförsörjningsgraden av växtnäring. Normalt används inga växtskyddsmedel. För att slimma kostnaderna för maskiner hyrs fastgödselspridningen, tröskningen och delar av vallkedjan in. Då han fått tillgång till mer arrende har även vete odlats för ren försäljning.

Nötkött

Idag finns 50 dikor och ca 50 slaktkvigor i en ny lösdrift och 30 vallfodertjurar, uppbundna i den gamla ladugården. Tanken är att avveckla den gamla ladugården för djurproduktion och utnyttja lösdriften helt och hållet när det blir otillåtet

med uppbundna ungdjur nästa år. Korna och slaktkvigorerna får enbart grovfoder. Tjurarna, som slaktas vid 16 månaders ålder får egen syrad spannmål, korn och rapskaka från Mårdäng. De egna korna är mest av rasen Charolais/Simmental. På gården finns tjurar av raserna Simmental och Aberdeen Angus för betäckning av kvigorerna.

Idag köps kalvar in från två gårdar i byn, de har egna Charolais- och Herefordtjurar. Slakten sker på två slakterier. Kvigorna som ska bli köttlådor slaktas på Strömsbergs Slakteri i Tierp. Tjurarna och korna går till Siljans Charks slakteri Ickholmen. Dessa djur säljs till största del som fårs till skolorna och de ädla delarna, som ger mest pengar, till restauranter och privatpersoner. Färsen distribueras till skolorna av Siljans Chark och även till gården där den fryses för senare leverans.

Våga sticka ut

Dulle räknade noggrant innan beslutet att bygga ut lösdriften för utökning av djurantalet på gården. Det måste ge en heltidslön för att vara värt det. I kalkylen räknades det stöd som var möjligt att söka för lantbruk som investerade för utökning av djurproduktion in. Ansökan som lämnades in i september 2014 kunde beviljas i december 2015 och kommer att

kunna utbetalas sent i vår 2016. Det är klart att det känns, lånevillkoren har fått skrivas om. Det har inte varit lätt. Dulle har agerat från sin planhalva. Trots de fördröjda stödutbetalningarna så har ändå investeringen känts rätt.

- Ska du tjäna mer pengar på köttet måste du våga sticka ut och satsa på ett eget varumärke, säger Dulle. En tydligare profilering kring mat är nödvändig. Det ska framgå att det finns en säljare. Nu planeras nästa upphandling för kommunerna i Gävleborg. Matvärdens Ylva Olofsson är bland annat med och hjälper till med denna.

Beslutsprocess - byggprocess

När alla kalkyler räknats klart hade den mentala processen kommit på god väg. Dulle har använt sig av olika lokala leverantörer från planering till genomförande. Det bli både mer kostnadseffektivt och leveranssäkert. Det är viktigt med en tydlig och skriftlig överenskommelse om vem som har ansvar för vad. Gör också uppföljningar, veckovis och månadsvis av ekonomin.

Resultatet är ett lättskött stall där traktor används för utfodring, utgödsling och för att ströa boxarna. Det var ju tänkt att det skulle bli liggbås men av ekonomiska skäl blev det ströbädd istället. Vi konsta-

ns kök

terade att ströbädden skulle kunna vara bättre men det är även känt att nya betongytor inte alltid är som andra.

Text och foto: Berit Löfgren
berit.lofgren@lansstyrelsen.se
010-225 14 36

FAKTA:

Att anlägga en djupströbädd

Tanken med en djupströbädd är att den ska brinna. När den gör det blir den inte lika blöt och behöver därför mindre halm. Det är alltid bäst att starta en ströbädd när det är skapligt varmt ute. Det är mycket svårare på vintern när det är kallt.

När djupströbädden anläggs ska 20–25 kg halm/m² läggas ut. Det motsvarar ungefär att lägga ut hårdpressade balar tätt på golvytan och sedan ta bort snörena. Är halmen i storbalar är det viktigt att sprida ut den. Det är bra att blanda i en del torv i bädden för en säkrare start. Torven binder även ammoniak som annars frigörs.

När djuren, första dagen, gödselar i bädden ska det blandas ner i halmen. Sedan ska ny halm tillföras dagligen. Räkna med att det går åt knappt 1½ kg halm per 100 kg kroppsvikt och dag.

Epizootisjukdomar

Allvarliga smittsamma djursjukdomar som kan utgöra hot mot människors eller djurs hälsa kallas för epizootier. De omfattas av speciell lagstiftning för hur man ska agera för att minska risken för att sprida smitta och för att underlätta bekämpning.

Till de mest kända epizootisjukdomarna hör fågelinfluensa, mjältbrand, mul- och klövsjuka och svinpest, men även andra mer ovanliga sjukdomar förekommer. Salmonella är inte en epizootisjukdom, utan lyder under zoonoslagen. En komplett lista över epizootisjukdomar finns på Jordbruksverkets hemsida.

Epizootisjukdomar i Sverige, Dalarna och Gävleborg

Under de senaste fem åren har newcastlesjuka på fjäderfå förekommit i Östergötland och mjältbrand på nöt konstaterats i Örebro län. I Gävleborg har endast ett fall av epizootisjukdom upptäckts under perioden, och det gällde en importerad hund som hade brucellos. Dalarna hade ett mindre utbrott av newcastlesjuka för cirka 10 år sedan, men har sedan dess varit förskonade.

Om du misstänker en epizootisjukdom

Om du misstänker att din besättning drabbats av en epizootisjukdom ska du kontakta din veterinär. Om du inte når din ordinarie veterinär kontakta jourhavande distriktsveterinär. Det är viktigt att vidta rätt åtgärder för att undvika att sprida smitta. Generellt ska sjuka djur tas in om de är ute, besökare ska inte släppas in i stallarna och inga djur eller djurprodukter får lämna gården. Mer information får du av veterinären, men det finns även information på SVA:s hemsida (Statens veterinärmedicinska anstalt).

Vad händer sedan?

Veterinären anmäler misstanken till Jordbruksverket och Länsstyrelsen. Jordbruksverket är ansvarig myndighet för kontroll och bekämpande av smittsamma sjukdomar. I samråd med SVA bestäms sedan vilka undersökningar och provtagningar som ska genomföras för att utesluta diagnosen eller konstatera smittan. Vid en grundad misstanke spärras gården under tiden, vilket innebär restriktioner för att förhindra smittspridning till andra djur

och människor, som till exempel förbud att besöka, lämna, eller utföra transporter till eller från det område där sjukdomsfallet inträffat eller där smitta annars kan antas förekomma. Alla beslut kring sjukdomen tas av Jordbruksverket som även bekostar provtagning och utredning.

Om sjukdom konstateras

Vid utbrott av epizootisjukdom kan du få ersättning från staten för djurvärde, sanering, produktionsbortfall och kostnader för särskilda åtgärder vid slakt. Ersättningen kan vara upp till 100% vid vissa sjukdomar. Vid konstaterad smitta kan Jordbruksverket även besluta om skyddsområden där särskilda regler gäller för till exempel transport av djur, gödselhantering och besöksförbud. Vilka åtgärder som vidtas varierar beroende på hur vilken sjukdom det handlar om och hur den smittar.

Att skydda sin besättning

Goda smittskyddsrutiner är viktiga för att förhindra att smitta kommer in och sprids i din besättning. Prata med din veterinär eller besök smittsakra.se för information om smittskydd för nöt, får och gris. Svenska Ägg informerar om smittskydd för både stora besättningar och hobbyflockar på sin hemsida.

Kontaktpersoner:

Jenny Bransell, länsveterinär Gävleborg,
jenny.bransell@lansstyrelsen.se, 010-225 12 68
Olle Rydell, länsveterinär Dalarna,
olle.rydell@lansstyrelsen.se, 010-225 04 11

Höns kan bland annat drabbas av epizootisjukdomen fågelinfluensa. Foto: Linda Elverstig

Vad händer med Jordbrukarstöden 2016?

Många har inte fått alla sina stöd för 2015 utbetalda än. Samtidigt står vi inför ansökningsperioden 2016. För stödåret 2016 finns inte lika många nyheter som stödåret 2015 hade. Men det finns ändå några saker att tänka på för dig som söker EUs jordbrukarstöd 2016.

Hur ska du söka i SAM Internet om du inte fått något beslut om åtagande?

På grund av att utbetalningarna prioriterats i leveranserna av de IT system länsstyrelsen handlägger ansökningarna i har möjligheten att fatta beslut om åtaganden inte varit möjlig. Detta leder till att du behöver vara uppmärksam på hur du söker i SAM Internet 2016. Om du sökt åtagande för något stöd 2015 kan du se vilka åtaganden du sökte i detaljer för blocket i kartan i SAM Internet. Du kan även se om du sökte ett åtagande 2015 i sammanställningen.

Om du söker någon av ersättningarna för ekologisk produktion är det viktigt att du tänker på att ange till vilket certifieringsorgan du är ansluten till under rätt avsnitt. Tänk även på att ange anslutningen till certifiering för djurhållningen under rätt avsnitt.

Ska du överta någons SAM ansökan eller överlåta din SAM ansökan till någon annan?

Om du har planerat att ta över något åtagande från någon annan eller tvärtom överlåta ett åtagande till någon är det bra om övertagandebblanketten skickas in till länsstyrelsen innan ni gör SAM ansökan i SAM Internet. När övertagandet är hanterat på länsstyrelsen ska övertagaren, den som har rätt att söka på jordbruksmarken anmäla den i sin SAM ansökan och skicka in ansökan. Överlåtaren ska inte skicka in någon SAM ansökan om denne inte har mark kvar som den tänker söka direktstöd på.

Kompensationsstödet och Nationella stödet – Vad händer nu?

2015 var första året med en helt ny modell för kompensationsstödet. Modellen byg-

ger på att lantbruksföretagen delas in i olika typer av jordbruk. Denna modell kommer även under 2016 ligga till grund för vilken ersättning varje lantbrukare har rätt till. Det finns dock viktiga nyheter gällande ersättningsnivåer och djur-täthetskrav. För att få den senast uppdaterade informationen kan du läsa mer på jordbruksverkets hemsida, www.jordbruksverket.se. Det kommer även att ske förändringar för nationella stödet och då framför allt inom ersättningsnivåerna. Även för nationella stödet vill vi uppmana om att läsa på jordbruksverkets hemsida för senast uppdaterad information.

Hade du en fält- eller register-kontroll 2015?

Om du haft en fältkontroll eller registerkontroll av nöt eller får och get 2015 så är sannolikheten stor att du inte fått kontrollresultat för alla stöd och kanske inte heller för djuren. Då vi inte haft något systemstöd för att få ut resultatbrev så har tyvärr resultaten dröjt. Vi jobbar för fullt med att få ut kontrollresultaten och ni som har haft en kontroll 2015 kommer att få dessa under våren. När ni får resultatet har ni som vanligt 10 arbetsdagar på er att lämna synpunkter.

SAM-ansökan 2016

Sista ansökningsdag för SAM-ansökan är i år 21 april. Länsstyrelserna i Dalarnas och Gävleborgs län kommer att erbjuda stöd till dig som söker i olika former. Det går som vanligt bra att ringa oss på 0771-67 00 00 om du behöver stöd via telefon. I Gävleborg kan du också boka en av våra lånedatorer på länsstyrelsen för att göra din SAM-ansökan. I Dalarna kan du boka en dator på länsstyrelsen från vecka

13 till och med torsdag vecka 16. Du bokar datorer genom att ringa 0771-67 00 00.

Kontaktpersoner:

Länsstyrelsen Gävleborg

Pernilla Månsson
pernilla.mansson@lansstyrelsen.se
010-225 14 44

Länsstyrelsen Dalarna

Per-Erik Rustas
per-erik.rustas@lansstyrelsen.se
010-225 02 64

Foto: Camilla Zilio

Öppet hus

Vi kommer också att erbjuda öppet hus ute i länen. Länsstyrelsens handläggare finns på plats och ger dig stöd och svarar på frågor, men tanken är att du självständigt fyller i din ansökan. Glöm inte att ta med ditt mobila bankID eller det lösenord till SAM Internet som du använde senast alternativt beställ ett nytt lösenord på www.jordbruksverket.se.

Dalarna

I Dalarna kan du fylla i SAM-ansökan på Mora folkhögskola den 5 april och ABF Hedemora den 6 april.

Till dessa tillfällen anmäler du dig genom att ringa Vuxenskolan på telefonnummer 0243-820 80 eller via e-post eva.nordkvist@sv.se.

Gävleborg

I Gävleborg har vi följande tillfällen. Ingen anmälan krävs, välkomna.

5 april	10-15	Västerbergs folkhögskola, Storvik
7 april	15-18	Forsa folkhögskola
12 april	13-17	Utvecklingscentrum, Ljusdal
13 april	13-18	Bollnäs folkhögskola
19 april	13-19	Länsstyrelsen i Gävle

Informationsträffar

Dalarna

Länsstyrelsen Dalarna planerar att hålla informationsträffar om jordbrukarstöden. Datum, tider och platser kommer att presenteras på vår hemsida www.lansstyrelsen.se/dalarna samt i ett särskilt utskick.

Om du saknar någon ort och du själv kan ordna lokal samt samla ihop minst tio personer så kommer vi gärna ut och informerar eller finns som stöd när ni fyller i er SAM-ansökan.

Gävleborg

Länsstyrelsen Gävleborg kommer att hålla informationsträffar om jordbrukarstöden och investeringsstödet under mars. På informationsträffarna kommer vi att prata om investeringsstödet, utjämningen av gårdsstödet och stödträttarna, nyheter för kompensationsstödet och nationella stödet men även utbetalningsläget för stödåret 2015.

Ingen anmälan krävs, välkomna

9 mars	19-21	Forsa folkhögskola, Hörsalen
15 mars	19-21	Österfärnebo bygdegård
22 mars	19-21	Västerbergs folkhögskola Storvik, Teatern
6 april	19-21	Bollnäs folkhögskola, Aulan

Är du en primärproducent?

Om du är primärproducent så är du första ledet i produktionen av ett livsmedel.

Det kan till exempel handla om produktion av spannmål, potatis, frukt, bär och grönsaker, nötkötts-, får-, gris-, fjäderfä-, ägg- och mjölkproduktion eller lagring och transport av livsmedel samt jakt, hägnat vilt, fiskodling, honungsproduktion och plockning av vilda bär och svampar.

Som primärproducent ska du vara registrerad hos Länsstyrelsen i det län där du bedriver din huvudsakliga verksamhet. Om du inte registrerar din anläggning riskerar du att inte få bedriva verksamhet där livsmedel hanteras. Du som producerar primärprodukter för eget bruk behöver inte registrera din verksamhet.

Nu finns det en e-tjänst där du som primärproducent kan registrera din verksamhet. Du hittar e-tjänsten på länsstyrelsernas hemsidor.

Länsstyrelsen Gävleborg:

www.lansstyrelsen.se/gavleborg

Länsstyrelsen Dalarna:

www.lansstyrelsen.se/dalarna

Kontaktpersoner

Gävleborg: Åse Augustson

ase.augustson@lansstyrelsen.se

010-225 14 43

Emma Selberg-Nygren

emma.selberg.nygren@lansstyrelsen.se

010-225 14 76

Gunilla Hartwig

gunilla.hartwig@lansstyrelsen.se

010-225 14 40

Dalarna: Joakim Önnemar

joakim.onnemar@lansstyrelsen.se

010-225 04 21

Du som producerar fårkött kan vara en primärproducent. Foto: Linda Elverstig

Några frågor till Landshövding Per Bill

Landshövding Per Bill. Foto: Stéfan Estassy

Kan du berätta kort om din bakgrund och din koppling till länet?

– Född och uppvuxen i Uppsala. Fil kand i grön biologi, doktor i Medicinsk Vetenskap och en MBA-utbildning från Handelshögskolan i Stockholm. Pappa är uppvuxen i Hudiksvall så delar av familjens rötter finns i länet.

Har du upptäckt någon speciell matråvara eller maträtt som intresserar dig speciellt?

– Länets ostkaka samt alla spännande

viltprodukter är mycket imponerande men listan skulle kunna göras mycket längre med fisk, ost, hårt bröd med mera.

Vad är dina tankar kring lokalproducerad mat?

– Mycket positiv både ur miljösynpunkt och smakmässigt föredrar jag närproducerat.

Kan du berätta om hur du samverkar med husfrun angående det som serveras på slottet?

– Vi jobbar tillsammans för att lyfta fram det bästa länet har att erbjuda på alla områden. Lokalt producerade produkter så långt som möjligt.

Hur ser du på lantbruket i länet?

– Lantbruket är en framtidsbransch och det är viktigt att vi här i Gävleborgs län är medvetna om detta. Jordbruksmarken är en ändlig resurs som vi behöver ta tillvara och bruka på ett hållbart sätt. Jordbruket ska idag och i framtiden ge oss sunda och goda livsmedel. Lantbruket kommer dessutom att vara en del i vår energi- och

materialförsörjning, och är själva grundförutsättningen för vårt rika odlingslandskap och för en levande landsbygd med ett diversifierat företagande.

Hur tror du att länets livsmedelsförsörjning kommer att utvecklas och vilka möjligheter ser du för livsmedelsproduktionen i länet?

– Människor vill idag ha lokal och ekologisk mat. Detta är vi bra på här i Gävleborg, och vi kan säkert bli ännu bättre. Ost, kött, whisky och mjölk från Sveriges kanske enda riktigt lokala mejeri. Människor från andra kulturer berikar vårt län och för att erbjuda dem lokala råvaror i form av grönsaker, bär och kött så kan vi bli ännu bättre på att se möjligheter till bland annat ökad trädgårdsodling och produktutveckling. Tänk vad som kan hända i mötet mellan den afghanska fårskötaren och den hälsingska fåbodbrukaren. Visst är framtidsmöjligheterna goda. Vi vet inte exakt hur de ser ut. Men spännande och gott kan det bli.

Dalarnas nya landshövding presenterar sig

Landshövding Ylva Thörn. Foto: Ulf Palm

Det var med stor och spänd förväntan som jag på kvällen den 31 augusti 2015 anlände till Residenset i Falun för att dagen efter påbörja mitt uppdrag som Landshövding i Dalarna.

Jag har inget släktskap eller annan förankring i länet men känner ändå en samhörighet. Det finns vissa likheter med det län och den plats jag är född och uppvuxen på. Jag kommer från en typisk bruksort

– Åtvidaberg i Östergötland. Min far var fanerare och tillverkade kontorsmöbler på Facit. Min mor jobbade på konditori men sadlade om också hon till Facit.

Tidigt började jag spela fotboll och gjorde så i 18 års tid. Jag får nog säga att jag var en föregångare i damfotbollen och såg tydligt svårigheten för tjejer att utöva sin idrott på jämlika villkor. Jag utbildade mig till undersköterska och har arbetat inom sjukhemsvård och äldreomsorg. Ett arbete som jag tyckte mycket om. En stark drivkraft som jag alltid har haft är att människor har ett likavärde och att tjejer och killar måste få mera jämställda villkor och möjligheter.

Jag engagerade mig tidigt i det fackliga inom Kommunal för att förbättra villkoren för oss som arbetade inom offentliga sektorn i kommuner och landsting. 1987 började jag arbeta som förhandlingsombudsman på Kommunals förbunds kontor i Stockholm. 1996 valdes jag till förbunds-

ordförande – ett uppdrag som jag lämnade 2010. Under den tiden hade jag även uppdrag inom vår globala fackliga organisation Public Service International (PSI).

Jag har ett stort samhällsengagemang och tänker fortsätta med det. Det finns mycket att jobba vidare med när det gäller att se samhället som en helhet och det beroende vi har av varandra. I Dalarna finns så mycket stolthet, skickligt företagande, hembygdsengagemang, kultur, skog, sjöar, fjäll, jordbruk, renskötsel och turism. För att inte tala om alla människor – invånare som vill leva, bo och utveckla Dalarna tillsammans. Summerar man allt detta så stämmer det väldigt väl in på mina ideal, förhoppningar och vilja till att arbeta för människors lika värde, jämställdhet och ett öppet demokratiskt samhälle. Jag ser fram emot att som landshövding aktivt arbeta för att vi tillsammans fortsätter känna glädje, stolthet och framtidstro i hela Dalarna.

Rådgivning till ekologisk trädgårdsodling

Du som redan har en ekologisk yrkesmässig trädgårdsodling eller planerar att starta en odling och behöver rådgivning

kontakta

Gävleborg

Karin Ellgardt Fredlund:

karin.ellgardtfredlund@lansstyrelsen.se, 010-225 14 24

Dalarna

Kristina Homman:

kristina.homman@lansstyrelsen.se, 010-225 02 45

Nytt projekt "Trädgård som resurs"

Under 2016 kommer ett projekt med inriktning på att utveckla "Trädgård som resurs" för besöksföretag att starta. Syftet med projektet är att inspirera till utveckling av de mervärden som en trädgård kan ge ett besöksföretag. Det gäller såväl den yttre miljön som möjligheten att odla egna grönsaker och bär till sin servering. Kurser och studiebesök som utvecklar den yttre miljön samt aktiviteter med inriktning på att använda lokalt odlade eller egenodlade grönsaker och bär till sin servering kommer att anordnas. Målgrupp för projektet är till exempel Bed & breakfast, Bo på lantgård, caféer, restauranger och gårdsbutiker på Dalarnas landsbygd.

Vill du vara med? Även du som planerar att starta upp en besöksverksamhet är välkommen.

För mer information och intresseanmälan kontakta Kristina Homman, kristina.homman@lansstyrelsen.se, 010-225 02 45

Kurs i ekologisk odling av udda bärslag

Kirsten Jensen, bärrådgivare från Västra Götaland kommer och berättar om odling av udda bär och fleråriga grönsaker, t.ex. Havtorn, Saskatoon, Krusbär, Aronia, Rabarber eller Rosenkvitten. Vilka kulturer är Ni intresserade av att hon tar upp? Hör av Er till mig om specialönskemål senast 4.e mars. Vi får veta om de olika kulturernas specifika krav, ogräshantering, växtskydd, gödsling, skörd och något om användning och marknad.

Plats och tid: onsdagen 6 april kl 9-16, Buskåkers Gästgiveri, Borlänge
Anmäl specialkost

Kostnad: Kursen är avgiftsfri men fika fm + em och lunch kostar 250 kr/person som betalas på plats.

Anmäl dig senast 31 mars till www.lansstyrelsen.se/dalarna
Kurskalendern är längst ner till höger på sidan. Var snäll respektera sista anmälningdag.

Om du har frågor kontakta Kristina Homman, kristina.homman@lansstyrelsen.se, 010-225 02 45

Kurs om kalvhälsa i ekologisk nötköttproduktion

Under vecka 10 kommer Virpi Welling, Gård & djurhälsan, och berättar om vad man bör tänka på för att uppnå den bästa kalvhälsan i sin ekologiska nötköttproduktion. Kursdagen kommer att genomföras både i Dalarna och Gävleborg. Intresserad?

För mer information kontakta

Dalarna

Cecilia Lundmark-Almlöf, cecilia.lundmark-almlof@lansstyrelsen.se
010-225 02 51

Gävleborg

Mats Selin, mats.selin@lansstyrelsen.se, 010-225 14 32

Kurser för behörighet att använda växtskyddsmedel 2016

Lantbruk, golf/grönyta och skogsplantskola

Behörighet att använda växtskyddsmedel krävs för alla som använder kemiska växtskyddsmedel av klass 1 L och 2 L. Kravet är kopplat till själva hanteringen och utspridningen. Behörigheten måste förnyas vart 5:e år med en endags fortbildningskurs – kallelse.

Grundkurs: 4 dagar

Tidpunkt: 6, 8, 12 och 13 april 2016

Plats: Borlänge / Fornby Folkhögskola / Dalarna

Grundkurs park/golf/grönyta/friland arrangeras i mars av Länsstyrelsen Västra Götaland - tel 010-224 40 00.

Anmälningar och frågor

Dalarna

Gunilla Streiffert tel 010-225 02 67, 070-558 88 56 eller
gunilla.streiffert@lansstyrelsen.se

Gävleborg

Mats Selin tel 010-225 14 32, 070-682 91 76 eller
mats.selin@lansstyrelsen.se

Aktuell info om behörighetskurserna finns på Jordbruksverkets hemsida - Odling / Växtskydd / Behörighetsutbildning / Kursutbud

TELEFONLISTA

Länsstyrelsen Gävleborg

Växel 010-225 10 00

Enheten för djurskydd, jordbrukarstöd och veterinära frågor

Jenny Larsson Enhetschef 010-225 14 57

Jordbrukarstöd

Pernilla Månsson Funktionsansvarig handläggning av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 44
 Åsa Andersson Handläggning av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 22
 Åse Augustson Handläggning av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 43
 Douglas Chang Handläggning av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 50
 Gunilla Ericsson Handläggning av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 31
 Johan Färlin (föräldraledig) Åtagandeplaner, miljöinvesteringar 010-225 14 83
 Anna Hernell Handläggning av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 92
 Johanna Hildingsson Handläggning av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 82
 Aron Westlin Åtagandeplaner, handläggning av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 99
 Sara Öberg Miljöinvesteringar 010-225 14 74
 Kristin Larsson Funktionsansvarig kontroll av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 42
 Mikael Dahlbom Kontroll av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 25
 Joakim Engholm Kontroll av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 34
 Ingrid Andersson Kontroll av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 53
 Per Andersson Kontroll av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 37
 Anna Fläckman Kontroll av EU:s jordbrukarstöd 010-225 14 61

Djurskydd och veterinära frågor

Maria Edlén Funktionsansvarig djurskydd 010-225 14 14
 Arminé Avetian Länsveterinär 010-225 14 72
 Jenny Bransell Länsveterinär 010-225 12 68
 Djurskyddstelefon Djurskyddsfrågor 010-225 11 18
 Gunilla Hartwig Förprovning 010-225 14 40
 Mats Selin Förprovning 010-225 14 32

Enheten för landsbygd och tillväxt

Berit Löfgren Enhetschef 010-225 14 36
 Nichlas Dahlén Fiskekonsulent 010-225 14 51
 Hans Ekman Projekt LIV 010-225 12 81
 Karin Ellgardt Fredlund Rådgivare trädgård, handläggare fisketillsyn och fiskerifonden 010-225 14 24
 Åsa I Eriksson Handläggare landsbygdsstöd, projektmedel tillväxt, bygdemedel 010-225 14 35
 Åsa M Eriksson Handläggare tillväxt, bygdemedel 010-225 13 96
 Mariana Femling Grundläggande betaltjänster och service på landsbygden 010-225 14 80
 Mathias Forsmark Projekt LIV 010-225 14 16
 Petra Forsmark Handläggare landsbygdsstöd, rådgivare husdjur 010-225 12 08
 Karl Gullberg Länsfiskekonsulent 010-225 14 12
 Anna Hagelin Projektledare LIV 010-225 13 68
 Erik Holmestig Handläggare landsbygdsstöd 010-225 14 26
 Anders Johansson Rådgivare biologisk mångfald 010-225 14 46
 Karin Lindqvist Handläggare landsbygdsstöd, föräldraledig, åter 1/9 010-225 14 48
 Jan Moberg Rådgivare biologisk mångfald 010-225 14 52
 Mats Selin Behörighetsutbildningar 010-225 14 32
 Emilia Skogh Handläggare landsbygdsstöd 010-225 14 28
 Håkan Sundelin Handläggare landsbygdsstöd, bredbandsfrågor, bygdemedel 010-225 14 29

Länsstyrelsen Dalarna

Växel 010-225 00 00

Enheten för landsbygd och tillväxt

Mikael Selander Enhetschef 010-225 03 88

Jordbrukarstödsfunktionen

AnnMarie Fagerberg Funktionsamordnare 010-225 02 38
 Erik Andersson Handläggare 010-225 04 93
 Erik Boije Fältkontrollant/handläggare (tjänstledig) 010-225 02 46
 Martin Henriksson Handläggare, greppa näringen, klimatfrågor 010-225 02 44
 Gisela Kayal Kontrollansvarig 010-225 02 48
 Jennie Lundgren Handläggningsansvarig 010-225 02 50
 Cecilia Lundmark-Almlöf Förprovning djurstallar, handläggare 010-225 02 51
 Fredrik Löfstrand Handläggare (tjänstledig) 010-225 02 52
 Helena Magnusson Handläggare 010-225 03 94
 Karin Näsborn Fältkontrollant, djurkontrollant (tjänstledig) 010-225 02 56
 Pär-Erik Rustas Fältkontrollant, djurkontrollant 010-225 02 64
 Kristina Simonsson Handläggare, åtagandeplaner 010-225 02 65
 Linda Stenberg Fältkontrollant, handläggare 010-225 02 55
 Katarina Österberg Förprovning djurstallar, fältkontrollant 010-225 02 71

Landsbygds- och företagsutvecklingsfunktionen

Sten-Rune Lundin Funktionsamordnare 010-225 03 80
 Therese Englund Projektstöd, företagsstöd 010-225 02 37
 Henrik Hansson Företagsstöd, projektstöd 010-225 02 41
 Projektledare trädgård och ekologisk produktion 010-225 02 45
 Erik Köpmans Projekt- och företagsstöd 010-225 02 49
 Märta Ohlsson Projektledare natur- och kultur, handläggare 010-225 02 58
 Michael Persson Handläggare, bygdemedel, betaltjänster 010-225 02 60
 Gunilla Streiffert Behörighetsutbildning, tillsyn av bin 010-225 02 67
 Ingegerd Sundkvist Företagsstöd, projektstöd 010-225 04 63
 Valentina Söderberg Handläggare projektstöd 010-225 03 89
 Artur Viela Handläggare företagsstöd 010-225 03 90
 Edward Wirgén Miljöinvesteringar, rådgivare våtmarker 010-225 02 70
 Frida Eriksson Företagsstöd 010-225 03 77
 Johan Domeij Företagsstöd 010-225 03 71
 Sofie Hedman Företagsstöd 010-225 02 68
 Birgitta Laszlo Regionalt serviceprogram 010-225 04 46

Markfunktionen

Håkan Mowitz Funktionsamordnare 010-225 02 53
 Annika Persson Handläggare 010-225 02 61
 Benny Nilsson Handläggare 010-225 02 54
 Johan Strand Handläggare 010-225 02 66
 Marie Damberg Handläggare 010-225 02 36
 Stefan Josefsson Handläggare 010-225 02 47

Funktionen för hållbar tillväxt

Veronica Moraeus Funktionsamordnare 010-225 04 81
 Anders Oksvold Bredband 010-225 04 57
 Camilla Sahlander Samordningsstab för flyktingmottagande 010-225 03 85
 Christina Rehnberg Betaltjänster 010-225 03 83
 Alex Hradsky Projektekonom 010-225 03 73
 Anna-Karin Lindh Betaltjänster 010-225 04 45
 Eva Kaiser Offentlig upphandling 010-225 03 76
 Eva-Marie Jelvéus Företagsstöd 010-225 03 75
 Jakob Ebner Gränskommittéen Hedmark-Dalarna, bygdemedel, Scandinavian Heartland 010-225 03 72
 Joakim Holback Bredband 010-225 04 36
 Marit Ragnarsson Klimat och energi 010-225 03 82